

N:o 30.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 22 April 1872.
 — — — — Andra Kammaren den 22 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående utarrendering af enkesäten
 Halland och Bohus län.*

(Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts N:o 2 Utlåtande N:o 2 och Första Kam-
 marens Tillfälliga Utskotts N:o 1 Betänkande N:o 3.)

S. A. K.

Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion har blifvit anfördt, hurusom i Bohus län, till följd af Konung Fredrik III:s af Danmark bref af den 29 Augusti 1648, och i Halland, på grund af en emellan dervarande presterskap den 1 Mars 1756 ingången och af Kongl. Maj:t den 11 nästpåföljde Augusti sanktionerad förening, den anordning blifvit i afseende på en del af de kyrkoherdarne i dessa provinser anslagna stom- och mensalhemman vidtagen, att, när kyrkoherde i pastoratet efterlemn timer enka, henne framför den tjenstgörande kyrkoherden tillkommer förmånen att hemmanet innehafva och bebruka.

Enär emellertid berörda enkesäteshemman, hvilka enligt uppgift sällan blefve brukade af de enkor, åt hvilka de voro upplåtna, utan i stället vanligen af dem för deras lifstid utarrenderade, till följd af den ovissa tid, på hvilken arrendatorerne innehafva desamma, i allmänhet befinnas med afseende så väl på brukning som byggnader i ett vanvårdadt skick och säkerligen skulle, om samma förfarande finge fortgå, komma i än sämre tillstånd, men både Representation och Regering numera kommit

kommit till den öfvertygelse, att till staten indragna boställen och hemman, hvilka såsom lön blifvit indelningshafvare tilldelade, böra utarrenderas på bestämd längre tid; i öfverensstämmelse med hvilken åsigt blifvit genom Kongl. Brefven af den 12 November 1858 och den 11 Juli 1862 förordnad, att presterskapet anslagna annex- och mensalhemman äfvensom annan jord, som icke utan olägenhet kan i förening med bostadsboställe brukas, böra utarrenderas, hvarje gång för en tid af tjugu år, hvartill komme att, ehuru i båda dessa nådiga Bref undantag gjorts för enkesäten, dessa likväl, såväl som bostadsboställen, på innehafvares derom gjorda ansöknin- gar blifvit med Kongl. Maj:ts särskildt dertill lemnade nådiga bifall på vissa år utarrenderade, har motionären, såsom ej mindre för innehafvaren än äfven för boställets bättre skötsel fördelaktigt, föreslagit, att ifrågavarande enkesäten böra efter enahanda grunder, som finnas föreskrifna för annex- och mensalhemman, på 20 år utarrenderas.

Riksdagen, som tagit denna framställning i öfvervägande, har dervid ansett de skäl, motionären till stöd för sitt förslag anført, vara väl förtjenta af uppmärksamhet; och att sålunda lämpligt kunde vara, att de så kallade enkesätshemmanen blifva på 20 år utarrenderade, under vilkor likväl att nödiga rum skola derstädes finnas att af enkan bebos; Och får Riksdagen på grund häraf i underdånighet an- hålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes, efter inhemtad fullständigare upplysning i ämnet, taga under nådig pröfning om och i hvilken ordning stadgas må, att ifrå- gavarande enkesäten skola, enligt samma grunder som för annex- och mensalhem- man i Skåne, Halland och Blekinge, utarrenderas, för så vidt och i den mån så- dant kan ske utan att enskild rätt förnärmas.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 22 April 1872.